

remaa mõisas riigi käes ja Luua mõisas rendil Palamuse kartuli-ühisusel), 1 piimasuhkru-vabrik (Kuremaa mõisas — seisab). **Jahuveskeid** 13, neist aurujõulisi 4 (Kuremaa, Lombi, Varbevere, Nava — jahvatab ainult ajuti oma külale), vee- ja aurujõulisi 1 (Ehaveres), veejõulisi 4 (Jaanitooma, Palamuse, Sääsküla, Udriku), tuulejõulisi 4 (Visusti, Toru, Väljaotsa, Ronivere). **Sae- ja jahuveskeid** 1 (veejõuline Kaarepere mõisas, jahvatab ainult riigile. Villakraasimis- ja ketruse-tööstusi 1 (veejõuline — Palamuse). Riidevärvimis- ja vanutamiskodasid 1 (auru- ja veejõuline — Palamuse). **Lauadõikusi** 2 (aurujõulised — Soomevere ja Varbevere). **Piimatalitusi** 1 (aurujõuline — Palamuse). **Või- ja juustuvabrikuid** 1 (Kaarepere). **Telliskivi-tehaseid** 2 (Pikkjärve ja Soomevere). **Turbatööstusi** 1 (Varbevere). **Meiereisid** 2. **Kauplusi** 9 (Palamusel 3, Soomeveres 1, Eerikveres 1, Suur-Arukülas 1, Pikkjärve end. kõrtsis 1, Varbeveres 1, Kalliveres 1), peale selle apteek Palamusel. **Laadapäevi aastas** 3: Pikkjärve end. kõrtsi juures (3. mail ja 18. sept.), Kassinurmes (6. nov.). **Rahvakoole** 5 (1922./3. a.): Kaarepere 6-kl. kõrgem algk., õpilasi 181, õpet. 4; Palamuse 6-kl. kõrgem algk., õpilasi 174, õpet. 6; Varbevere 2-kl. algk., õpilasi 24, õpet. 1; Mooritse 2-kl. algk., õpilasi 28, õpet. 1; Mõisamaa 2-kl. algk., õpilasi 24, õpet. 1. **Kutsekoole** 1: Põllutöö-ministeeriumi poolt ülalpeetav karjakasvatuse- ja piimaasjanduse-kool Kuremaa mõisas; õpilasi 1920./21. a. 23. **Seltse ja ühinguid** 35: Kodu-uurimise seltse 1 (Palamuse as. 1921, liikmeid 21); haridusseltse 1 (Palamuse as. 1921. a., liikm. 98); laulu- ja mänguseltse 1 (Palamuse); rahvaraamatukogu-seltse 2 (Roela as. 1913, liikmeid 275; Kaarepere as. 1921, liikm. 60, raam. 450); tuletõrje-seltse 2 (Kaarepere as. 1907, liikmeid 50; Kuremaa as. 1900, liikmeid 152); tulekahju kordadel vastastiku abiandmise seltse 3 (Kuremaa as. 1891, liikmeid 155; Roela as. 1894, liikmeid 105; Kaarepere as. 1895, liikmeid 109); põllumeestekogusid 3 (Kuremaa as. 1920, liikmeid 62; Kaarepere as. 1920, liikmeid 72; Roela as. 1920, liikmeid 50); tööliste-ühinguid 1 (Kuremaa); õpetajate-ühinguid 1 (Palamuse as. 1917); kütiseltse 1 (Kaarepere as. 1920, liikmeid 14); laenu- ja hoiu-ühisusi 1 (Palamuse as. 1910, liikmeid 223); majandusühisusi 2 (Kaarepere); Palamuse as. 1920, liikmeid 7); tarvitajate-ühisusi 1 (Roela); masinatarvitajate-ühisusi 3 (Kaarepere as. 1912, liikmeid 17; Süvalepa as. 1920; Luua as. 1921); piima- ja kontroll-ühisusi 6 (Palamuse kontroll-ühis. as. 1920; Palamuse piimaühis.; Varbevere; Kuremaa; Kaarepere kontroll-ühis.; Kaarepere piimaühis.); turbaühisusi 3 (Prossa; Kaanjärve; Varbevere as. 1920, liikmeid 56); kartuliühisusi 1 (Palamuse as. 1920); põllumeesteseltse 1 (Palamuse as. 1896, liikmeid 78); vabadussõjas langenud sõjaväeliste mälest. ühinguid 1 (Palamuse). **Arste** 1 (Palamusel), ämmaemandaid 1 (Palamusel), vaestemaju 2 (Kuremaa ja Kaarepere v.). **Postkontoreid** 1 (Palamuse 5. järgu), postiagentuure 1 (Kaarepere), telefoni-keskjaamu 1 (Palamuse, abonente 14). Kirju tulnud (1921. a.) 41 438, ajalehti ja ajakirju 84 755, telegramme saadetud 208, saadud 506. **Raudteejaamu** 1 (Kaarepere), raudteed 13.3 km, maanteed 99.5 km, sellest postmaanteed 17.3 km, kirikuteed